

Naročnina mesečno 25 Din, za izozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za izozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kapitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2994, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan s jutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

SLOVENECE

Breznacionalni „nacionalizem“ naše opozicije

Pri prihodnjih občinskih volitvah nastopi v taboru, ki ga je slovensko ljudstvo tako posrečeno imenovalo »sračje gnezdo«, ker se v njem zbirajo ljudje, znešeni skupaj z vseh vetrov, tudi skupina, ki je vsa histerična, da bi jo imenovali »nacionalistično«, pa ji tega naslova ne priznajo, ampak se ji slovensko in jugoslovansko javno mnenje le veselo smeje.

Skupina naših »nacionalistov« je, kakor bi gledal človeka, ki bi se rad odel, pa ima prekratko in preozko odev. Če jo potegne k vzglavju, mu noge ostanejo na mrazu, če jo potegne k nogam, pa ga zebe v naga prsa. Če jo potegne na desno stran, kaže na levi gola rebra, če jo potegne nazaj proti levi — je zopet desna stran razgaljena. Če se skrči in upogne kolena, gre z njimi kvišku tudi odeva, če se zvije v klopčič, pa mu na vseh koncih gledajo izpod nje nesrečni prezeblji udje. Takšna je naša skupina slovenskih jugoslovanskih »nacionalistov«. Na vse mogoče načine, ki so, objektivno povedano, občudovanja vredni, se trudi, da bi se pokrila z nacionalističnim dostojanstvom, prepleškanim z rodoljubnimi barvami in prešitim s tehtnimi nacionalističnimi šlagerji, pa ne gre in ne gre. Osemnajst let že, to se pravi, odkar živimo v skupni narodni domovini, se poskuša, pa ne gre. Svoj vboji »nacionalizem« nateguje enkrat gor, drugič dol, enkrat sem, drugič tja, pa ga je le vedno okrog in okrog mnogo premalo, da bi mogel vso nagoto zakriti in preprečiti, da se ne bi ob nepravem trenutku, recimo, kar naenkrat prikazali izpod odeje recimo rdeči rožički kakšnega internacionalista, zavihan nos kakšnega nemčurja ali drugega narodnega odpadnika ali pa celo zarotniška čepica kakšnega breznacionalnega framasonečka.

Slovenski narod je brez dvoma narodno zaveden. Jugoslovanska država je na narodnem idealizmu zgrajena. Tega nihče ne sme tajiti. Narodna zavest je pri nas v visokih časteh. Pri nas cenimo in spoštujemo čuvstva ki veljajo narodu in njegovim svetinjam, kot so materni jezik, kultura, zgodovina. Pri nas bi tudi svoje nacionaliste cenili in jih na visoko spoštovano mesto posadili ter na nje ponosni bili, če bi se nam ne kazali v tako nepriklipni podobi. Lahko bi bili naši domovini v okras, kot lep bušelj fantu, ki si ga zatakne za klobuk, ali dekletu, ki si ga potisne za nedrija. Tako pa jih nihče ne mara, ko vidi, kako se stegujejo in zvijajo v pretesni obleki, ki jim na vseh koncih in krajih poka, ker ne morejo in ne morejo vanj spraviti svoje raznolike preobilnosti.

Nacionalisti, kako lepo bi zvenelo to ime po naših lepih krajih, ko bi bilo resnično! Kako lepo bi se podala nacionalistična obleka, če bi pokrila telesa, ki jim je bila pomejena. Pa ni! Zato se vidi, kot da bi bila spaka!

Nacionalisti to, ki so dne 14. avgusta 1928 v svojem glasilu »Jutru« na uvodnem mestu pisali: »V nedeljo je ves prečasn narod dvignil svoj glas in v nebo se je dvignila veličina in neomejenost njegove volje, da si ustvari novo boljše bodočnost. In v ponedeljek belgrajska okrvavljena skupščina... sprejela netunske konvencije...«, jugoslovanski »nacionalisti« so to? Pojte, pojte, ne omadežujte tega svetega imena!

Nacionalisti to, ki so v svojem glasilu »Jutru« dne 24. avgusta 1928 bohotno objavili sliko udeležencev zgodovinske seje Kmetjsko demokratske koalicije, kjer vidimo med udeleženci poleg še živčih in politično aktivnih »nacionalističnih« veljakov tudi podobe Svetozarja Pribičevića in dr. Ante Pavelića, patrijotnega »jugoslovanskega« spomina? Pojte, pojte, saj vam narod ne verjame, in nikar ne skrunite tako svetega mesta!

»Nacionalisti« to, ki so v dobi glasovite diktature v pomankanju zavednih narodnih Slovencev polovili pod svoje zastave vse nemčurstvo v Sloveniji ter celo v strankine odbore imenovali nemškutarske izdajalce, ki še v svetovni vojni, ko je slovenski narod romal v ječe zaradi srbofilstva, s slovenskimi vojaki niso marali slovensko govoriti in so slovenskega kmeta iz uradov odslavliali z nasmeškom, češ da ne razumejo slovensko? »Nacionalisti« to, ki so po prsih nemškutarskih narodnih odpadnikov, ki so v stari monarhiji slovensko rajo izžemali in jo pridno avstrijskim oblastem denuncirali, razobesili po nemčurskih prsih jugoslovanske odlikovanja v povračilo za »zasluge«, ki so si jih stekli, da so jim pomagali do oblasti? »Nacionalisti« to, ki so se za vedno osramotili v naši narodni zgodovini, da so nad slovenskega volivca in davkoplačevalca zato, ker je hotel ostati Slovenec, nagnali trumo odlikovanih nemškutarjev, da so narodno rajo preganjali in zatirali v imenu jugoslovanskega nacionalizma na isti način, kakor so jo pred 20 leti tudi preganjali in zatirali v imenu pangermanstva? »Nacionalisti« to, ki so se po štajerskih naseljih in po Kočevskem izdajalsko vezali z narodnimi odpadniki, z njimi sklepali volivne pakete, njim prepustili slovenske občine in slovenske otroke, samo, da so nalovili nekaj glasov, ki so jih potem v triumfu nesli v Belgrad prodajat kot pristno narodno blago? »Nacionalisti« to, ki so dopuščali, ne samo dopuščali, marveč hoteli, da je nemškutar postal zastopnik slovenske zemlje, samo, da je ne zatsopa slovenski mož, ki hrbita pod njihovim bičem ni vpognil? »Nacionalisti« to, ki so sadiščno razpuščali in zaklepali slovenska prosvetna društva in slovenske prosvetne domove, brez katerih bi bržkone sedanja Slovenija bila še pomemčurjena pokrajina, nemčurjem pa puščali njihova odpadniška društva »Kulturbunda« in jih celo zalagali z državnimi podporami? »Nacionalisti« to, ki so dovolili, da je strupeno vsenemsko glasilo v Celju začela njihove diktatorske oblasti v Sloveniji smelo javno sramotiti preizkušen slovenski narodni tisk in dajati slovenskemu narodu lekcijo o jugoslovanskem nacionalizmu? »Nacionalizem« to, da se je na severni meji

Iz strahu pred nemškim pritiskom?

Italija išče Malo zvezo...

Gospodarsko sodelovanje Rimskega bloka in Male zveze Pogajanja le ločeno s posameznimi državami?

Rim, 16. okt. b. Današnji »Messagero« objavlja daljši uvodnik o ponehavanju napetosti med Italijo in državami Male zveze. Prvič se je zgodilo, da je poluradno fašistično glasilo na tako videen način simpatično pisalo o državah Male zveze in se tako prijateljsko izražalo o gospodarskem pomenu te skupine držav, »s katerimi želi Italija sodelovati« in da Italija ne pozna nobenih političnih zaprek, ki bi najbolj tesno sodelovanje na gospodarskem polju ovirale. Fašistični list je vesel, da sme to ugotoviti in pričakuje, da bo »kmalu nastal v mednarodni politiki takšen položaj, ki bo dovolil, da bo Italija in države male zveze lahko mirno pristopile k stvarni izgradbi tega sodelovanja na gospodarskem polju.«

Vaš dopisnik se je skušal na merodajnem mestu poučiti o verodostojnosti teh informacij. Odgovorilo se mu je, da takšna zamisel obstoja. Toda Italija se ne bo o tem vprašanju razgovarjala na sestankih, ki jih bo imel grof Ciano v Berlinu z nemškim kanclerjem Hitlerjem, marveč bo o tem izključno obravnavala o tem le na sestanku rimskega bloka, ki se sestane na Dunaju v prvih dneh meseca novembra. Italija ne smatra potrebno, da bi se z Nemčijo menila o tem, kako si hoče urediti svoje odnose s podonavskimi državami. Italijanska vlada hoče s Hitlerjem ugotoviti sporazumno stališče

le glede nekaterih zapadnoevropskih vprašanj (lo-karnski pakt, zapadni pakt itd.).

Pač pa nameravajo to vprašanje aprožiti na dunajski konferenci rimskega bloka, in sicer le bolj rahlo, ker je italijanska vlada naziranja, da še ni končno veljavno proučila vse stvarne možnosti, kako organizirati to sodelovanje med državami rimskega bloka in državami Male zveze. Italijanska vlada namreč vztraja na stališču, da naj bo podlaga za dokončno rešitev vseh težav v Podonavju rimski blok, h kateremu bi se naj na kakšen način pritegnile države Male zveze.

Zanimivo je tudi stališče italijanske vlade, da ne bo predlagala, naj se njen rimski blok z Malo zvezo pogaja kot s celoto, oziroma, naj se italijanska vlada sama pogaja z Malo zvezo kot z gospodarsko in politično enoto, marveč želi da bi se približevanje uresničilo na podlagi pogajanj s posameznimi državami Male zveze, ločenim druga od druge. Na isti način na primer, kot se je Avstrija na gospodarskem področju približala Českoslovaški, kot se hoče Rim na gospodarskem področju približati tudi s Prago. Italija bi v prvi vrsti poskušala priti na čisto z Jugoslavijo, s katero hoče najboljših gospodarskih odnosov, ki jih nobene politične zapreke ne ovirajo, kot pra-

vijo v Rimu. Nadalje bi nastopila kot posrednica za gospodarsko razčiščenje odnosov med Madžarsko in njenimi sosedi ter bi vplivala v pozitivnem smislu. Tudi Avstrijo bi skušala pregovoriti, naj raztegne svoje dobre gospodarske odnose s Prago tudi na druge članice Male zveze. Kratkotrajno, iz pisanja italijanskega tiska in iz mnenja odgovornih političnih krogov izhaja, da bo Italija posvetila odslej mnogo pozornosti, da si pridobi v Podonavju simpatije bloka Male zveze in da je pripravljena za to doprinesiti tudi gotove žrtve. Iz strahu pred Nemčijo. Bodočnost bo pokazala.

Italija gradi trdnjave v Albaniji

Tirana, 16. oktobra. AA. (Havas.) Albanaska vlada je za dograditev trdnjave pri Draču in njene opreme z modernim orožjem najela pri Neapeljski banki posojilo v znesku 3.735.000 zlatih frankov. Posojilo se opira na določbe posebnega zakona in na gospodarske in finančne pogodbe med Italijo in Albanijo, ki so jih podpisali 19. marca l. 1935 v Tirani.

Razburjenje zaradi Belgije

Pet vprašanj Pariza

Belgiji bodo sledile tudi druge šibkejše države

Pariz, 16. oktobra. b. Snoči zelo pozno se je končala konferenca med Loenom Blumom, Delbosom in Daladierom glede belgijskega sklepa o nevtralnosti. O tej konferenci ni bilo izdano nikakršno poročilo, le iz dobro poučenih krogov se čuje, da bo v teku današnjega dne poslana belgijski vladi pola s sledečimi vprašanji:

1. Kakšno stališče zavzema Belgija danes do svojih obveznosti, ki jih je prevzela z lokarnsko pogodbo?
2. Kakšno stališče zavzema Belgija do bodočih pogajanj petih zapadnih velebil?
3. Kakšno stališče zastopa belgijska vlada do pakta Zveze narodov in do načel kolektivne varnosti in medsebojne obvezne pomoči?
4. Kakšno stališče namerava zavzeti Belgija do čl. 16 pakta Zveze narodov glede prevzetih obveznosti?
5. Kaj namerava Belgija ukreniti v smislu francosko-belgijske vojne zveze in sporazuma, ki je bil dosežen med francoskim, angleškim in belgijskim generalštabom potem, ko je zasedla Nemčija Porrenje.

Pariz, 16. oktobra. c. Dopoldne je belgijski odpravnik poslov obiskal zunanje ministrstvo in bil sprejet pri tajniku ministrstva Alexisi Legerju. Pri njem je ostal poldrugo uro. Leger sestavlja vprašalno noto na belgijsko vlado. Izve se, da je belgijski poslanik izjavil, da se Belgija čuti vezana po določilih pakta ZD in tudi po določilih izjav z dne 19. marca t.l. glede vojaških obvez iz lokarnske pogodbe.

Bruxelles, 16. oktobra. c. Francoski veleposlanik Laroche je obiskal zunanjega ministra Spaaka, ki mu je izjavil, da se Belgija ne misli odreči svo-

jim dosedanjim obvezam. Povdaril pa je, da bo Belgija zahtevala, da se ji točno določijo obveze iz pakta ZN. Tako se torej Belgija pridružuje nevtralnostnim izjavam in nevtralni politiki, ki jo v ZN zastopajo Nizozemska in severne države.

Havasov dopisnik pa tudi poroča, da se bodo še nadalje vodila pogajanja med francoskim in belgijskim generalnim štabom, ki so v zvezi z london-sko izjavo z dne 19. marca t.l. in ki govore o izpolnitvah varščin iz lokarnske pogodbe.

V Londonu pravijo:

Srednja Evropa in Balkan sledita

London, 16. oktobra. b. Londonska vlada pravni ni razburjena vsled stališča, ki ga je zavzela Belgija v vprašanju nevtralnosti. V Londonu razumejo, da je belgijski kralj imel svoj znameniti govor tudi iz notranjopolitičnih razlogov, kajti med katoliškimi Flamci se dviga vedno bolj strah, da ne bi komunisti iz Francije prodrli tudi v Belgijo in da bi vsled tega treba zveze s Francijo čim bolj zrahljati. Kralj jih je s svojim govorom pomiril.

Nadalje so v Londonu mnenja, da je belgijski kralj izrekel samo težnjo, ki je skupna vsem malim državam, ki so se naveličale služiti veselilam in nočejo več, da bi zanje krvavele. Zato mislijo v Londonu, da pridejo za Belgijo na vrsto še druge države, predvsem nekatere države v srednji Evropi in na Balkanu, ki o vprašanju stalne nevtralnosti mnogo razmišljajo in hočejo svoje oboroževa-

nje strogo omejiti izključno le na nacionalne potrebe.

Tudi Nizozemska!

London, 16. oktobra. b. V diplomatskih krogih govorijo, da bo v najkrajšem času tudi Nizozemska objavila svojo nevtralnost. Izjava, ki jo namerava podati nizozemska vlada, še ni izdelana.

Minister Deveze:

Potrebno, kar se je zgodilo

Bivši vojni minister Albert Deveze, ki je igral pri obnovi belgijskih vojaških sil znano odlično vlogo, je dal poročevalcu Havasa tole izjavo o govoru belgijskega kralja in o razburjenju, ki je zaradi tega nastal v Franciji:

Tega razburjenja ne razumem. Med Francijo in Belgijo, med tema dvema prijateljskima deželama ni nikoli obstajala zveza. Podoben pakt bi bil mogoč le, če bi obe državi vzajemno podredili svojo zunanjo politiko skupnemu dogovoru. Na to pa nista vladali obeh držav nikoli mislili. Belgija ima le eno veliko dolžnost: da nikoli ne dovoli brez obrambe do poslednje kaplje krvi tujemu zavojevalec, da bi šel čez njeno ozemlje in zadel sree njenega naroda. To je obramba, ki smo jo pripravljali in ki jo hočemo poglobiti. Pristavljam, da tudi Francija v morebitnem podobnem primeru ne bi imela pravice, da se omeji na to, da bi z odporom Belgije dosegla svojo lastno varstvo, pač pa da nam na naš klie takoj priskoči z vsemi svojimi silami na pomoč. Če upoštevamo, da nam naše vojaške sile ne dovoljujejo drugega, kakor da varujemo celoto svojega ozemlja, potem boste razumeli naše stališče, da ne smemo dovoliti, da bi nas pritegnili v splošen požar tako, da bi se ponovil atentat iz leta 1914. Za našo notranjo politiko in za naš mednarodni položaj je bilo potrebno, da se je zgodilo, kar se je zgodilo. To dokazuje jasno in neizpodbitno trenutek, v katerem razširjamo svoje oboroževanje in pa naše trdnjave, ki se jih bo mogla poslužiti.

Glede dogovora med belgijskim in francoskim generalnim štabom smatra belgijska diplomacija, da je to vprašanje urejeno z notami v mareu in da sploh ne gre za to, da bi Belgija odpovedala ta dogovor, zlasti ker gre samo za tehnična vprašanja. V tej zvezi so se belgijski uradni krogi čudili, kako so nekateri francoski listi sprejeli govor belgijskega kralja.

Dunajska vremenska napoved: Mirno vreme bo še trajalo naprej.

Zagrebska vremenska napoved: Topleje po vsej državi.

Sračje gnezdo, ki se tudi ljudska fronta imenuje, dela roko v roki z JNSarji, samo da bi razbili enotno fronto slovenskega ljudstva, ki je slovenskemu narodu tako silno potrebna, če naj izvojuje svojo resnično svobodo in enakopravnost

naše države nemčurstvo v par letih tako razpaslo, da je ustanovilo v Ljubljani pod nosom nacionalistov svoj vsenemški Gau in začelo po svojih izozemskih revijah objavljati veleizdajniške zahteve po vrnitvi slovenskega ozemlja, ki da je »deutscher Kulturboden« in »deutscher Raum«, k nemškemu ozemlju? Gospodje »nacionalisti«, ali je to vaš »nacionalizem«? Pojdite z njim kamor hočete, v naši narodni državi zanj ni prostora! »Nacionalisti« to, ki poši jo svoje zastopnike v hitlerjevsko Nemčijo, da se v propagandnem ministrstvu uče nemškega rasnega duha in nemških metod osvajanja, da jih vporabijo, kadar bo treba zopet z nemčurskimi glasovi podpreti njihovo željo po oblasti nad Slovenijo in Jugoslavijo?

Slovensko ljudstvo bo pri prihodnjih občinskih volitvah volilo nacionalno. O tem ni nobenega dvoma. Za to tudi ni treba nobene agitacije. Mimo teh »nacionalistov« pa, ki se na obronkih slovenskega in jugoslovanskega narodnega življenja spakujejo v nacionalnih

barvah — v družbi z nemčurskimi narodnimi odpadniki in komunističnimi internacionalisti — pa bo šlo z gnjevom in studom. Z gnjevom, da po tolikem trpljenju, ki spremlja slovensko pot v skupno jugoslovansko domovino, še vedno nismo mogli popolnoma iztebiti narodnega neznačajništva, s studom pa, ker je ta obrobni preostanek naše narodne rasti madež na naš jugoslovanski domovini.

Slovensko ljudstvo bo volilo nacionalno. Jugoslovanski in slovenski nacionalizem pa je na praporu jugoslovanske radikalne zajednice in okrog jugoslovanske vlade, ki izpolnjuje visoko in rodoljubno nalogo, ki ji je bila v vsodnem trenutku izročena. Naj bodo volitve tudi nacionalistični plebiscit, ki bo z »nacionalizmom« sračje gnezda v dravski banovini pokopal za vedno tudi zadnje ostanke narodnega izdajništva na izpostavljeni točki naše severne meje.

V boju s hudourniki

Delo kmetijskega oddelka banske uprave za regulacijo hudournikov

Ljubljana, 15. oktobra.

V letošnjem letu opravlja tehnični oddelček banske uprave posel, ki je prav radi javnih del v Sloveniji naravnost velikanski. Nad 300 gradbenih del na cestah, regulacijah in zgradbah zavodov in poslopih obremenjuje ne preveč številno osebje oddelka tako, da komaj zmaga svoje posel. Poleg tega se še v lepem številu izdelujejo važni načrti za nova javna dela in inženjerji in tehnik tega oddelka mnogokrat ne vedo, ali naj nadzorujejo zgradbe po deželi, ali rišejo in računajo nove načrte. Vsa Slovenija je z velikimi podporami iz banovinskega fonda za javna dela in iz bendostnega sklada pridobila lepo število javnih del lokalnega značaja. Pa niso to vsa javna dela, ki se izvršujejo v Sloveniji. Poleg razsežnega delokroga tehničnega oddelka banske uprave, ki dela v vseh gradbenih panogah, ima tudi kmetijski oddelček, čigar glavna naloga je skrb za povzdigo našega kmetijstva, še posebej odsek za hudournike.

Važno strokovno delo

Ta odsek za hudournike je že v letošnjem letu porabil nad 2 milj. din za regulacije in zgradbe hudournikov, ki so zlasti ob spomladanskih in jesenskih nalivih vedno napravili velikansko škodo po travnikih in poljih. Zavarovanje hudournikov je namo po sebi težko in neprijetno delo, ki je razmeroma dokaj drago. Saj so hudourniki ob lepem vremenu in sušah prav skromni studenčki in potoki, ob nalivih pa vodijo v svojih strugah večkrat stokrat večje množine vode kakor sicer. Radi tega morajo biti prav pri hudournikih vsi obsežni nedeži, razne škarpe, pregrade in jezovi zgrajeni na vse solidno in močno. Zbesele hudourniki nastopajo čisto s tako silo, da porušijo zgradbe, o katerih bi človek mislil, da jim še tako velika voda ne bo napravila nobene škode. Prav radi tega pa zahteva borba s hudourniki posebnega strokovnega manja, poznanja krajevnih in podnebni razmer in vse solidnega gradbenega dela. Vodja oddelka za hudournike, višji svetnik ing. Štrancar, je s svojim velikim izkuством in strokovnim znanjem v letošnjem letu s pomočjo svojega osebja začel in izvršil že lepo število zgradb hudournikov, med katerimi so nekatere že nadaljevanje v prejšnjih letih začeti del.

Banovinski fondi krili stroške

Banska uprava je glede na veliko važnost zgradb hudournikov prav v letošnjem letu dala od precejšnja izredna sredstva na razpolago, ki o omogočila res uspešno delo. Iz rednega kredita je dobil odsek 700.000 din, iz banovinskega fonda a javna dela mu je bilo nakazanih 1.500.000 din, iz banovinskega bendostnega sklada pa 250.000 dinarjev. Tudi država je prispevala tem tako važnim delom 233.000 din iz državnega fonda za javna dela, 00.000 iz rednega državnega proračuna, 60.000 din a iz fonda za pogozdovanje. Odsek je torej dobil skoraj 2.850.000 din, ki jih je plodonosno naložil v levilnih zgradbah hudournikov, katere navajamo po okrajih.

V vseh potrebnih okrajih

V celjskem okraju se je letos nadaljevala urejanje potokov, ki so bili letosnji gradbeni program celjskega oddelka. V gornjegrajskem okraju so nadaljevali z ureditvijo Ljubije, Ljubnice in drugih hudournikov. Dokončali so že zavarovanje pri Plesniku, druge zgradbe pa bodo še letos dokončane. Suha v Kokarjih bo tudi že zavarovana v letošnjem proračunskem letu. V kamniškem okraju nadaljujejo z zgradbo Nevilce v Lokah, zavarovanega okrog 400 m obrežja. Urejanje Nevilce v Podhrški pa je bila že dovršena. V občini Blagovica opravljajo sedaj za zgradbo potoka dela ob Slatenščici, dočim bodo zavarovana dela ob Nevilci v občini Nevljice izvršili v prihodnjem letu. V kranjskem okraju bodo zgradili in uredili hudournike na Jezerskem. V občini Križe gradnja v Seničnem zavarovanje plazu nad vaško. Tam se posipa breg, ki ogroža tudi most čez

potok. Ta dela bodo prišla na vrsto spomladi. V krškem okraju, v občini Rače pri Zidanem mostu, so dokončali regulacijo Šapote na Jagjenjcu, kjer so uredili skoraj kilometer dolgo strugo s pritoki. Ostalo bo še nekaj dela za ureditev pritokov in okrog pol kilometra struge. Od meseca julija naprej urejajo tudi strugo Bistrice v St. Rupertu in bodo tudi ta zavarovalna dela končala še do zime. Spomladi bodo še uredili potoka v Bušči vasi v občini Sv. Križ pri Kostanjevici.

V ljubljanskem okraju so v prejšnjih letih in v letošnjem deli vred porabili že nekaj milijonov za zavarovanje žirovnikevega hudournika, Mačkovega potoka in Božne v dolini Gradašnice. Letos so dokončali tudi ureditev na Belci. V občini Tomišli in Ig so letos zgradili lisko na najbolj nevarnih mestih v Strahomerju, kjer je liska zavarovana s 400 m dolgim obrežnim zidom. V občini Vrhnika so končali ureditev Podlipščice; tam so zgradili nekaj pregrad — nizkih jezov, ki bodo zastavljali gramoz in pesek, katerega bi sicer potok odnašal naprej v dolino ter tam zasipal že obstoječo regulacijo. V logaškem okraju so v letošnjem letu nadaljevali z zgradbo Račeve v Stari vasi pri Zireh. Poglobili so 200 m struge in bodo v 14 dneh začeli betonirati tudi novi most čez Račovo na tamonjski banovinski cesti. V mariborskem okraju so dokončali regulacijo Ruškega potoka v Rušah; tlačkali so glavno strugo potoka skozi vas. V slovenski Bistrici so urejali tamonjske hudournike ter so v Devini zavarovali vas pred poplavlami s tem, da so utrdili rušljiva obrežja. Ob Kostanješkem potoku so zavarovali nekatere stavbe, ki jih je potok hudo ogrožal. V Ločnici pa izvršujejo regulacijo in zavarovanje, potrebno za zgradbo mostu. V metliškem okraju so uredili Gričko na Suhorju, pri čemer so bila precej težavna dela. Rešiti je bilo treba vas pred povodnjami, za kar so izkopali 24 m globok požiralnik v zemljo, ki je v tej globini našel

JRZ je slovenskim ljudem dala vsaj tako svobode, da danes smejo svobodno izreči svojo slovensko besedo. Ali pa se še spominjate tistih časov, ko so slovenske može in fante zapirali kakor zločince samo zato, ker so si upali zapeti slovensko narodno pesem?

K občinskim volitvam na Jesenicah

Račun brez krčmarja

Jesenice, 15. oktobra. Jeseniški marksistični prenapetosti ne morejo zatajiti veselja, ker se jim je posrečilo na njihovo »ljudsko fronto« pridobiti nekaj naših ljudi, ki so podlegli besedam brezbarvnih ljudi iz »vladajočih krogov«. Tako širijo med svojimi ljudmi govoric, da so dosegli to, po čemer so več let tako hrepenele. Takole govorijo naši rdeči: »Naši predniki so po vojni dobi klerikalce metali iz tovarne na ceste, pa jih niso prestrašili. Demokrati so jih preganjali celih pet let, jih vlačili po zaporih, naprtili so jim po nepotrebnem nešteto hišnih preiskav in denarnih kazni, pa vse skupaj ni nič pomagalo! Klerikalci so držali skupaj in bili nepremagljivi. Mi pa smo to dosegli pri ubogih občinskih volitvah, klerikalna trdnjava se bo razšla, prilegnili smo jih na našo stran, večina bo šla z nami pri občinskih volitvah. To pa je šele začetek, razdiralna akcija bo šla sedaj veliko lažje naprej do našega cilja.« Tako se tolažijo marksisti.

Mi pa pravimo, da je to vse skupaj račun brez krčmarja. Nae ni razbil marksistični teror, nas niso razbili JNSarji in nas ne bodo tudi sedanjí kolovodje ljudske fronte. Če je peščica naših ljudi nasleda, ki pa jih bomo prešli na prste, še ne pomeni, da je v naših vrstah razdor. Mi stojimo in prav dobro pomnimo, kaj vse hudega so nam prizadejali v tovarni marksistični ljudi.

Naša fronta bo ostala tudi po občinskih volitvah prav tako močna, kakor je danes, če ne še bolj. Dan volitev bo pa ob izidu volitev dokazal, da je klerikalni zmaj še prav tako močan in nepremagljiv, kakor je bil takrat, ko so naši delavci trčali na ceste zato, ker so bili katoliški in slovenski.

Naše delavstvo bo oddalo glas za tiesto listo, ki jo je brez vsakršne pomoči izven delavskih vrst samo sestavilo v družbi z jeseniškim kmetom in obrtnikom.

Javno zborovanje JRZ na Jesenicah

Krajevna organizacija JRZ na Jesenicah sklicuje za nedeljo, dne 18. t. m. ob pol 10 dopoldne v veliki dvorani Krekovice doma javno zborovanje. Na shodu govori g. senator Franc Smodec, in domači govorniki. Naše volivce smo povabili z osebnimi vabilii. Če kdo pomočoma tega vabila ni prejel, naj kljub temu pride. Osebna vabila je prinesli s seboj na shod.

H kokainski aferi v Ljubljani

Ljubljana, 16. oktobra. Zadeva a tihotapstvom kokaina in z ugrabljenim eleparjem se bliza h koncu preiskave. Dasi nam ni bil dovoljen noben vpogled v dosežane ugotovitve preiskave, ker je policija mnenja, da pred zaključkom še ne more izdati nobenih podrobnosti, smo le izvedeli nekaj strahotnih zanimivosti, ki kažejo, da bo ta zadeva postala edinstven primer v vsej povojni zgodovini ljubljanskih zločinov.

Glavni junak v tej zadevi je ljubljanski trgovec Drago Čerferin. Po naših poizvedbah smo ugotovili, da se je Drago Čerferin odjavil kot trgovec že l. 1929. Poprej je trgoval v glavnem z ogljem, od tedaj dalje pa se je pečal z raznimi kupčijskimi posli. Čeprav ni oficijelno veljal za trgovca. Iz kakšnih razlogov se je opovedal članstvu v Združenju trgovcev, nam ni znano. V zadnjem času je prodajal krogle za keglanje, ki so mu jih izdelovali neke na Dolenskem. Med drugimi je a temi kroglami opremil neko moderno in prav letos zgrajeno keglišče v Ljubljani. Toda to je bil samo del poslova. Znano je, da je imel živahne trgovske zveze z Nemčijo in z inozemstvom. Star je sedaj 44 let. Živahno se je udeleževal v gibanju stanovanjskih najemnikov. Pred približno tremi tedni je Drago Čerferin postal tudi predsednik društva. To društvo ima svoj lokal v Tavčarjevi ulici 3, tik njegovega stanovanja. Za dvosobno stanovanje s kabineto in kuhinjo ter za pisarniški prostor društva je Drago Čerferin plačeval mesečno 850 Din, vendar pa mu je odškodnino za društveno sobo plačevalo društvo samo. Čerferin je sicer bogat človek. Pred leti si je kupil prostorno graščino Sangrad nad Cerkljami na Gorenjskem pod Kravcem. K tej graščini pripadajo tudi večji kompleks gozdov. Graščina stoji v popolnoma samotni tozeški, oddaljena od vsake večje naselbine. Najbližja vas je Grad, oddaljena dobrih 5 minut od graščine. Pod Hribarjem županovnam je bila ta graščina last mestne občine ter je mestna občina pošiljala že pred vojno tja otroke na letovanje, potem pa je prišla graščina v druge roke ter je po več kupčijah prišla v roke Draga Čerferina.

O tem, kako je prišlo do kokainske kupčije

Če vam lasje izpadajo pomagajte

Silvikrin

Koncentrirana naravna hrana za lase

Ljubljancani, enodušno vsi v boj proti brezposelnosti!

Brezposelnost je ono današnje zlo, ki moralno in telesno ugonablja nešteto družin. Brezposelnost ne povzroča le pomanjkanja nujnih življenjskih potrebščin za prizadetega, temveč tvori družabno zlo, ki sega globoko v naše današnje in bodoče socialne prilike sploh. Posledice brezposelnosti morejo postati usodne za bodočnost našega naroda. Deloželnost brezposelnosti stradajo in pogrešajo vsega, kar tvori človeku dom. Otroci iz teh družin rastejo v pomanjkanju, uče se beračiti, privajajo se življenju brez dela. Obup roditeljev ne dopušta najosnovnejše vzgoje otrok. Končno se pretolče brezposelnost nekaj časa bedno skozi življenje z miloščinami in podporami ter se odvadi delu. Smisel življenja mu ni več delo, temveč iskanje podpore. Kakšen rod bo zrastel iz te dobe?

Zajeziti brezposelnost in njega zle posledice ni dolžnost samo humanitarnih in socialnih ustanov, temveč nas vseh, vsakega posameznika in a tem celega naroda. Vsakdo mora priti v tem splošnem vprašanju do prepričanja, da je le v skupnem nastopu vseh mogoča rešitev. Vsak človek mora imeti zdrave življenjske pogoje in je sramota, ako mora beračiti za milodare, ko ima naravno pravico do življenja, boljše rečeno do dela in s tem do zaslužka. V delu in le v delu je iskati rešitve današnjih socialnih neprilic. To delo moramo najti in z njim postaviti normalne življenjske prilike našim brezposelnim.

Mestna občina ljubljanska ima dela dovolj in komaj čaka, da ga izvrši. Treba ji je le še denarja. Ker redni dohodki ne zadostujejo, mora iskati izrednih. Sedaj v zimskem času pobira od ljubljanskih prebivalcev prostovoljno socialno davčino, ki znaša po 1 Din od stanovanjske in poslovne sobe in po 4 Din od uslužbenca. To davčino bo nabirala v brezposelni fond in z njim zaposlila pri javnih delih toliko brezposelnih, kolikor bo denarja. Cimveč bo zavesti v naših občinah, da je ozdravljenje današnjih neznosnih socialnih razmer stvar vsakogar, da moremo le s skupnim delom streti zlo brezposelnosti, zlo beračenja, nadlegovanja in brezdelnega življenja mnogih nesrečnejšev, tem več brezposelnih bo mogla zaposliti. Mestna občina želi, da bo podpora, ki jo bo delila, le delo, ne pa miloščina. Podpore naj prejema onemogli starši in otroci, vsi drugi pa delo. Naj se uvede v življenje zopet pravilo, da le delo človeka živi.

Ljubljancani, enodušno vsi v boj proti brezposelnosti!

Celjski mestni svet

Celje, dne 16. oktobra 1936.

V navzočnosti zastopnika kr. banske uprave, dr. Zlobca, je bila snovi celjskega mestnega sveta. Zupan g. Vršič je najprej poročal o stanju mestne uprave, ki je sledeče: Dohodkov je bilo od začeta proračunskega leta 9.484.773.08 Din, izdatkov pa 9.342.684.88 Din, tako da znaša prebitke 142.088.20 Din. Mestna občina je tudi plačala 1. oktobra v redu vse anuitete raznih posojil v znesku 142.787.76 Din. Na predlog g. prof. Bitenca, ki je bil stavljen pri zadnji seji glede potrebe humanitarne oziroma nižje ženske realne gimnazije v Celju, je zupan odgovoril, da je bil predlog oddan ministru za prosveto in tujski promet. — Notranje ministrstvo je nakazalo mestni občini za vzdrževanje policije 80.000 Din, za vzdrževanje poslovnih prostorov okrajnega načelstva pa 20.000 Din.

Finančni referent g. Prelog je poročal, da je nakazala kr. banska uprava podporo 6287 Din na prispevek za stvarne izdatke za meščanske dele v II. četrtletju, za dnevno zavetišče pa 3000 dinarjev. — V sporazumu z odborom za prosveto in tujski promet je bila nakazana podporni akcija na dijake podpora 500 Din. — Zločinah je bilo še več podpor. — G. župan je poročal, da je dobila občina 2.000.000 Din brezposelnostnega posojila za zidavo Delavskega azila in da se bo takoj po izvršenju upravnih in tehničnih formalnostih začelo z gradnjo. — Konservator dr. Rele je podal poročilo glede dvorane v okrožnem muzeju, kjer naj bi se nabavilo pohištvo, ki bi bilo v skladu z dvorano. Ker je predvidena gradnja justične palače, se predlog odkloni, čeprav je zadeva za Celje velikega turističnega pomena. — L. 1934 je bila z brezposelnimi izvršena regulacija Koprivnice in je ostala brez kritja še postavka 2544.43 Din. Ta postavka se krije iz še neizbranih kreditov za regulacijo Koprivnice za leto 1934.

Iz poročila gospodarskega odbora: Na poslopiju mestnega muzeja so potrebna popravila v znesku 11343 Din. Sklene se, da se izvrši najnujnejša popravila v znesku 1396 Din. — Pri regulaciji Ljubnice je pridobila mestna občina nekaj sveta. Sklene se, da se arondacija proda Jos. Kirbišu za 30 Din, vinku Kukovu boljše parcele m² 30 Din, slabše pa 20 Din.

Za občinski podjetja je poročal g. Golob. Elektra Fala se je proti novi pogodbi, ki jo je sklenila mestna občina s KDE pritožila na upravno sodišče, ki je pa pritožbo zavrnilo. — Za reklamno razsvetljavo v času izven normalnega poslovanja bo računala elektrarna pri jakosti svetlovatov na vsakih začetih 100 kw priključne moči 36 kw po 1.80 Din in preko 100 kw po

1.50 Din od kw. — Tovarna Elka na Sp. Hudinji bo prejela električni tok po teh cenah: za prvih 10.000 kw po 80 par, za vso nadaljnjo uporabo pa po 60 par. — Krajevna protituberkulozna liga v Celju je ponovno prosila, naj bi inkasanti mestne elektrarne smeli pobirati prostovoljne prispevke za azil za jetične. Dovolj se prostovoljno pobiranje po inkasantih od preklica. Na Hribu sv. Jožeta se bo podaljšal vodovod do sledečih hiš: Reichman, Grobelnik, Jelenc, Cetina in Vrenko. Posamezne stranke prevzemajo polovico stroškov.

Za gradbeni odbor je poročal g. dr. Vršič, in sicer o potrebi tlakovanja Mariborske ceste. Ker je Mariborska cesta državna in ni upati, da bi jo v doglednem času država tlakovala — proračun znaša 2.350.000 Din, je bil sprejet predlog gradbenega odbora, naj se uredi hodnik od rudarske šole do Spodnje Hudinje, ki naj bo 3 m širok in z granitnim robnikom.

V imenu zdravstvenega odbora je poročal g. dr. Skoberne glede onesnaženosti Savinje. Od okrajnega načelstva v Slovenjgradu je prišel predlog, da bi občina krila stroške komisije, če bi ugotovila, da bi bil rezultat preiskave v Wochnagovi tovarni negativen. Predlog je bil sprejet. Sprejeta sta bila tudi dodatna predloga g. dr. Vršiča, naj bi komisijo razpisala in vodila kr. banska uprava, ker zadeva več okrajev in predlog g. Golobranca, naj bi se h komisiji povabil tudi Higijenski zavod v Ljubljani. — Zupan je pri tem pripomnil, da je komisija že ugotovila, da prihaja nesnaga v Savinjo tudi iz Zabukovce.

Za prosvetni odbor je poročal katehet g. L. u k m a n, da je bil izdelan v odboru pravilnik za poslovanje mestnega gledališča. Pravilnik ne velja za gostovanje Narodnega gledališča iz Ljubljane in Maribora.

Za tujski promet je poročal g. Roš, ki je predlagal na podlagi poročila mestnega fizikata, naj bi se za mesarske ute na Okopihi našel drug prostor ali naj bi se na namestile nove zaprte stojnice, v tem slučaju za kreslje. — Od Rogaške Slatine do Celja naj bi se vpeljali direktni vozovi, da bi potnikom na Grobelnem ne bilo treba prestopati. V tem oziru naj napravi mestno poglavarstvo vse potrebne korake.

Za upravni odbor je poročal g. dr. Hodžar. Zdravstveni dom v Celju predlaga, naj bi se takozvano Likovičovo posestvo pri Celjski koči porabilo za počitniški dom za deca. Predlog je bil sprejet, mestno poglavarstvo naj pa do 15. septembra t. l. sestavi osnutek pogodbe.

V tajni seji sta bila nameščena za policijska agenta Gaber Jožef, absolvent meščanske šole iz Trnovca, in Rojnik Stanko, absolvent nižje gimnazije iz Braslovca.

6% obligacijsko posojilo

Podpisanih 13.300.000 Din

Due tretjini že vpisani — Znatni vpisi v gotovini

Dne 10. t. m. se je začelo vpisovanje 6% obli-
gaškega posojila mestne občine, ki traja do 10.
novembra. Do petka, torej v 6 dnevih vpisovanja
ali v enem tednu je bilo skupno vpisanih tako v
gotovini kot s knjižicami in tek. računi Mestne
občine 13.300.000 din, kar pomeni, da sta vpi-
sani v tako kratki dobi že dve tretjini končne vsote,
ki je kot znano določena na 20 milijonov din.
Ta visoka vsota podpisov pomeni, da se vla-
steltelj Mestne hranilnice zavedajo pomena tega
posojila za likvidnost mestne hranilnice kakor tu-
di, da raje vzamejo 15 let tekoče obligacije po
6%, kot pa da bi še nadalje držali vloge pri
manjšem obrestovanju.

Toda istočasno moramo poudariti uspeh po-
sojila tudi v tem, da je zelo veliko vpisov v goto-
vini. Dosedanja vsota vpisov v gotovini je prine-
la nad pričakovanje znatne vsote, kar dokazuje

zaupanje ljubljanskega meščanstva v gospodarstvo
mestne občine ljubljanske. Mestna občina ni bila
nikoli slab dolžnik, kar imajo na umu vsi oni, ki
podpisujejo posojilo v gotovini. Poleg ugodne
obrestne mere imajo tudi ugoden emisijski tečaj,
kar vse dela novo posojilo dovolj privlačno pa-
pir.

Znovim posojilom bo storjen velik korak k
izboljšanju položaja mestne hranilnice, kar bo
imelo ugodne posledice tudi za občinsko gospodar-
stvo, kakor tudi za vse naše gospodarstvo, ker se
vrača zopet zaupanje v veliki meri. Uspeh poso-
jila, za katerega so se nekateri bali, saj so lani si-
rali tudi temu primerne vesti, da bo začetek vpi-
sa odgojen, je pokazal, da ti črnogledi niso imeli
prav in da so razmere na našem denarnem trgu
zrele za take transakcije, katerih pomena se za-
vedajo najširši sloji.

Čehi se pritožujejo čez nas, ker ščitimo naše izvoznike

«Prager Tagblatt» od 16. t. m. piše: Jugoslo-
vanska Narodna banka zadržuje izplačila iz češko-
slovaškega kliriranga, katerih protivrednost je bila
plačana po češkoslovaških uvoznikih jugoslovans-
kega blaga pred razvrednotenjem krone. Jugosla-
vski izhaja pri tem, po mnenju lista, z napačne
razlage kliriranskega sporazuma. Čl. 3 tega sporazuma
določa v primeru izpremembe kliriranske paritete, da
je treba plačati obstoječe dobropise po stari pa-
riteti. Jugoslovanska Narodna banka odklanja pla-
tilo protivrednosti v dinarjih na jugoslovanske iz-
voznike po stari pariteti.

List dodaja: Do 5. oktobra (tega dne je bil
ustavljen klirirski promet) so češkoslovaški uvoz-
niki jugoslo. blaga v veliki meri plačali plačila, pri
temer pa je šlo večkrat (po stari navadi) za go-
love vrste blaga predplačila za dobave, ki se bodo
tele polagoma izvršile. Belgrajski zavod izjavlja,
da takih predplačil ne prizna, da dejansko ni bil
izvršen do 5. oktobra. V zadnjih dneh pa je raz-
laga Narodna banka to mnenje tudi na predplačila,
u so bila tudi v septembru izvršena na jugoslovans-
ki klirirski račun pri Zemski banki. Jugoslovans-
ka Narodna banka hoče na ta način očitnodo kži-
ti svoje izvoznike. To prizadevanje je potrdilo
še določilo, da morajo jugoslovanski uvozniki, ki
siasližili na devalvaciji krone, samo polovico
sporne protivrednosti plačati po stari pariteti,
polovico pa po novih tečajih.

Končno piše list, da so češkoslovaške oblasti v
Belgradu brojavno in včasih tudi pri jugoslovans-
kem poslanstvu intervenirale, vendar brez uspe-
ha, kar je po mnenju lista škodljivo za češkoslo-
vsko uvoznike, končno pa tudi za jugoslovanske
izvoznike. Vsekakor bodo potrebni še osebni raz-
govori v Belgradu. Članek nosi naslov »Neprijaz-
na praksa«.

Cene v ČSR naraščajo. Od 1. septembra do 1.
oktobra je indeks cene v veletrgovini v ČSR na-
rastle od 693 na 704, torej za 1,6 odstotka. Najbolj
se je zvišal indeks cen industrijskih surovin in iz-
delkov (za 4,4 odstotke).

Borzni teden

Ljubljana, 16. oktobra.

Potekel je že drugi teden, odkar je bila najav-
ljena uradno devalvacija francoskega franka, ka-
rni je sledilo razvrednotenje tudi drugih valut.

Ta teden promet na naših borzah ni bil tako
glat, kot prejšnji teden. To se vidi že iz tečaj-
ev, ko n. pr. na ljubljanski borzi ta teden sploh
ni bilo zaključkov v angleških funtih. Znatnejši
je bil kompenzacijski promet, vendar pa tudi s tem
prometom vred ne dosegamo višine iz preteklega
tedna.

Pomirjenje na valutnem trgu se je najbolj vi-
dalo iz nazadovanja tečaja angleškega funta. Še
pretekli teden je bil funt na vseh naših borzah
zaključevan po 250, pri tem pa smo že opazili
tudi zasebno ponudbo, tako da Narodna banka ni
vedno intervenirala. Ta teden pa je funt zopet
prikazal navzdol in dosegel tečaj, katere smo po-
maloma pred sedanjim razburkanostjo na deviznem
trgu. V teku tedna je funt v Ljubljani popustil od
249 blago na 247 blago v četrtek, dočim je bilo
danes zanj povpraševanje po 237. V Zagrebu je
funt v teku tedna popustil od 248.715 na 236.76,
v Belgradu pa od 249 na 235 v četrtek, danes pa
je tečaj zopet narasel na 237.50.

Kulturni obzornik

Razstava G. A. Kos - Maleš - Gorše in Slaviček

Fr. Gorše: Pajdaši.

Od 4. oktobra dalje traja v Jakopičevem pa-
viljonu umetniška razstava, na kateri sodelujejo
tudi Slovenci in kot gosti Čeh Jan Slaviček, Vla-
dijani v »Društvo Slovenskih likovnih umetnikov«.
Se G. A. Kos, M. Maleš in Fr. Gorše še

posebej organizirali v samostojno umetniško gru-
po, trojico, ki ima namen prirediti lastne razstave.
Ta razstava je že njihova druga. O grupi sami
je povedal G. A. Kos v pozdravnem govoru na
dan otvoritve, da njenih članov ne veže nikakršna
skupna umetniška orientacija, temveč volja in
ljubezen do dela. Obiskovalci razstave bo to iz-
javo lahko potrdili, kajti v paviljonu čuje zelo pe-
ster trozvoč, v katerem se ena individualnost od
druge točno in ostro odraža.

G. A. Kos je razstavil 20 del v olju in to
iz leta 1934-36. namenoma se je to pot omejil na
krajine in tihotizija, ker pripravlja figuro, kom-
pozicijo in portret za bližnji čas (katalog). V ka-
talogu nista omenjeni dve številki, to je »Kost v
Medvodah« in »Gospodarska cesta«. Motivirano
imamo v glavnem tihotizija z ribami, šopke raz-
ličnih rož, kruh in vino, krajino iz Selške doline
in drugod, kot popolnoma nov žanr in nov zvok
pa nastopata Dalmacija in morje. Med dela, ki na
razstavi najbolj ugajata, bi človek prisodil »Ribe
II«, kjer je K. jako dobro rešil zvezo temnorjavega,
na stare Holandece spominjajočega ozadja z bri-
ljanco rib v osredju, »Smarno gor« ki učinkuje
s svojo kompozicionalno in barvno jasnostjo, »Oli-
ke«, ki težavno tepih naravnih luči pod drevjem
vežejo v sila harmoničen, čeprav popolnoma plo-
skovit barvni lik (tu ima beseda lik svojo polno
upravičenost), dalje »Sončnice« in »Rumeni šopek«
ter slike »S Korčule« in »Korčula«.

Osnovna poteza vsega G. A. Kosovega dela
je fanatična ljubezen do barve, ki se zlepa ne
ustavi, kadar gre za to, da ta element prikaže v
vseh njegovi bohoti. Tu barve resnično žive od
neke svoje notranje svetlobe, blešče in razkošja,
ki je kratko in malo edinstveno. Slikarjeva precizna
in velika rutina te cilje z lahkoto dočeva, kajti to
tudi ni navadno razmerje do palete, temveč barva
dobi vrednost plemenite in plastične materije
ali snovi. Reči je treba, da so to posebnosti Kosove
umetnosti, ki so zelo dragocene. Če bi hotel sli-
karjevo delo prijeti stilistično, mu sluzi za osnovo
vešelej in povsod lokalni ton, ki ga s svojo večjo
tehniko stopnjuje do pravih iluzionizmov, za kar

Zakaj ne bi tudi Vi bili zadovoljni,

ko lahko za mal denar dobite dobro in elegantno obleko iz našega blaga.

Cene našega blaga za obleke so od 120— do 180— dinarjev po metru

VLADA TEOKAROVIĆ KOMP

PARACIN

Tkanine za vsak žep in vsak okus

Tovarniške prodajalne: LUBLJANA, Gradišče 4 in v vsakem večjem mestu Jugoslavije

važnejši odjemalec je bila kot doslej Italija. Na-
slednji posli bodo začeti s pogajani v Rimu, ki
naj premore obetoječe težave avstrijskega lesnega
izvoza. Pristopne italijanske organizacije so že pri-
trdile razdelitvi 4000 vagonov brusnega lesa po
avstrijskem lesnogospodarskem svetu. Cene so za-
enkrat v Italiji komaj malo nategnile in ker se
vsi stroga pažnja, tudi ne bo nastopilo nobeno
znatno zvišanje. Računajo, da bo zabeležiti po-
dražitev komaj za približno 10%.

Lesna trgovina s Švico popolnoma miruje. Tu-
di v Francijo ne pošiljajo več blaga. Avstrijci pri-
čakujejo znižanje carin za les v Franciji, kar bo
razbistrilo položaj. Za avstrijsko lesno gospodar-
stvo je velike važnosti, če bo podaljšana prefe-
renčna pogodba, ki traja do pomladi 1937. Promet
z Nemčijo se giblje v dosedanjih mejah, dočim so
dobave na Madjarsko majhne, ker zadeva nabava
licenc kot prej na velike težave.

TEL. 221 KINO UNION TEL. 22-21

Po znižanih cenah 3'50 in 5'50 Din
danes ob 14'15 uri **Karl May**
Napetol **Skozi puščavo**
Romantično!

Borza

Dne 16. oktobra.

Denar

Angleški funt je včeraj v Belgradu na oficial-
nem borznem sestanku popustil na 235, toda po
zaključku borze je zopet narasel na 236—237. Da-
nes dopoldne je bila zanj tendenca v začetku slaba,
kasneje pa se je blago nudilo v Ljubljani po 237,
Zagreb beleži danes za funt 235.996—237.56, Bel-
gradu pa 236.70—238.30.

Avstrijski šiling je v Ljubljani popustil na
8.50—8.60, v Zagrebu na 8.4350—8.5350, v Belgra-
du na 8.45—8.55.

Grški boni so beležili v Zagrebu 30.65—31.35,
v Belgradu 30.90—31.60.

Nemške marke so v Ljubljani popustile na 13.90
—14.10, v Zagrebu so pa narastle na 13.92—14.02,
za sredo novembra so beležile 13.55—13.75. V Bel-
gradu je znašal tečaj 13.8265—14.0265.

Milan je beležil v Zagrebu 3.20 blago, v Bel-
gradu pa 308.80—311.20.

Ljubljana. — Tečaji s primom.

Amsterdam 100 h. gold.	2330.16—2344.76
Berlin 100 mark	1740.53—1754.41
Bruselj 100 belg.	729.70—734.76
Curih 100 frankov	906.45—1003.52
London 1 funt	213.28—215.34
Newyork 100 dolarjev	4303.51—4339.83
Pariz 100 frankov	201.97—203.41
Praga 100 kron	153.44—154.54
Trst 100 lir	227.44—230.52

Promet na zagrebški borzi je znašal brez
kompenzacij 3.146.770 din.

Promet na belgrajski borzi je znašal brez
kompenzacij 583.000 din.

Curih. — Belgrad 10.—, Paris 20.27, London
21.2925, Newyork 435, Bruselj 73.225, Milan 22.90,
Amsterdam 233.75, Berlin 174.75, Dunaj 72.50,
Stockholm 100.80, Oslo 107, Kopenhagen 45.075,
Praga 15.40, Varšava 82, Budimpešta 85.75, Atene
2.90, Carigrad 3.45, Bukarešta 3.25, Helsingfors
9.39, Buenos Aires 1.2125.

Vrednostni papirji

Ljubljana: 7% investicijsko posojilo 82—83,
agrariji 48—49, vojna škoda promptna 365—367,
begljske obveznice 63—68, 8% Blerovo posojilo
84—86, 7% Blerovo posojilo 75—76, 7% posojilo
dr. hip. banke 87—90, — Delnice: Trboveljska
175—180.

Zagreb, državni papirji: 7% investicijsko po-
sojilo 82.50 denar, agrariji 48 denar, vojna škoda
promptna 366 denar, 11, 12. 363 denar, begljske
obveznice 68 denar, 8% Blerovo posojilo 84.50—

85 (87.75, 86), — Delnice: Priv. agrarna banka
190—202, Trboveljska 170—180, Gutmann 60—70;
(60), Osj. sladk. tov. 170 denar.

Belgrad, državni papirji: 7% investicijsko po-
sojilo 84.50 denar, vojna škoda promptna 368.50—
370 (369, 367.50), begljske obveznice 68.50—68.75
66.75—67.25, 8% Blerovo posojilo 84.50—85 (85),
7% Blerovo posojilo 75—75.75, 7% posojilo dr.
hip. banke 90 blago (90), 7% stab. posojilo 83 bl.
— Delnice: Narodna banka 6900—7050, Priv. agr.
banka 190.50—192.50 (194, 191).

KINO SLOGA

TELEFON 27-30

Misteriozni a izredno napeti film

Charlie Chanova skrivnost

Danes ob 14'15 uri po globoko zni-
žanih cenah Din 3'50 in 5'50

25.000 vagonov pšenice prodanih

Na žitnem trgu je položaj neizpremenjeno nade-
lje čvrst. Opaža pa se v toliko izprememba, da
se da sedaj dobiti sempatia nekaj blaga, tako da
ne vlada več tako absolutno pomankanje ponud-
be kot prej. Cene pa so ostale neizpremenjene
ter sene baško in ban. blago 162—165 Din.

Položaj za pšenico obeta nadalje čvrsto ten-
denco, kajti vstopovod v Evropi postaja naša
pšenica iskano blago, zlato, za katerega pa mo-
ramo v današnjih časih tudi sami zahtevati zlato
v enakovrednih devizah. Dobro kaže za naše blago
v Franciji. Povpraševanje je zanj v Švici in dru-
gih zapadnoevropskih državah. Tudi Italija nam
je v novem sporazumu dovolila znatne konfin-
gente, katere pa bomo pri sedanjem povpraše-
vanju iz drugih držav kar težko izvažali.

Računa se, da je doslej bilo izvoženih iz
naše države ali pa je pripravljenih za izvoz v vla-
dilih okoli 25.000 vagonov naše pšenice. To po-
trjujejo tudi naše statistike znanje trgovine. Lu-
blija je znašal izvoz naše pšenice 1.882 ton, av-
gusta pa že 51.680 ton, torej 5.168 vagonov. Lani
avgusta je znašal naš izvoz pšenice samo 77 ton,
25.000 vag. pomeni, da je s tem prodana okoli
polovica izvoznega presečka, katerega je cenili
samo na 50.000 vagonov v primeri s prejšnjimi,
znatno višjimi cenjivami.

Lubjana. Pšenica ban. 79 kg 2% um. bč. 78 kg
2% 165—170, bos 77 kg 4% 160—165, rž nova
72 kg 2% bar. 130—135, ajda par. Ljubljana reše-
nena siva 140—145, oves slav. 1007—110, koruza
lehna 1935 bč in ban. 106—108, činkvanin srem-
ski 128—130, umetno sušena za konec oktobra
94—95, za november in december 96—98, moka
Og bč. in ban. 260—265, št. 2 bč. 240—245, št. 5
bč. 220—225, otrobi debeli bč. 107—112, drobni
bč. 90—92.

Novi Sad. Pšenica (78 kg 2%) bč. ladja Tisa
in Begej 169—171, srem. ladja Sava 166—168, slav.
in srem. 158—160, srem. ladja Donava 167—169,
bč. in ban. ladja Donava 167—169, bč. ladja Kanal
167—169, bč. in ban. 156—160. Ostala pšenica ne-
izpremenjena. Cene Prizada neizprem. — Oves:
bč., srem., slav. 96—97.50, Koruza: bč., srem. 102
—104, ban. 100—102. Moka: bč., ban. og in ogg
247.50—257.50, št. 2 227.50—237.50, št. 5 207.50—
217.50, št. 6 187.50—197.50, št. 7 147.50—157.50,
št. 8 106—110; srem., slav. og ogg 242.50—252.50,
št. 2 222.50—232.50, št. 5 202.50—212.50, št. 6
182.50—192.50, št. 7 147.50—157.50, št. 8 106—110.
Otrobi: bč., srem., ban. 78—85, bč. ladja 85—87.50.
Tendenca mirna. Promet srednji.

Sombor. Pšenica: bč. okol. Sombor 155—157,
gbč. 156—158, srem., slav 156—158, juž. ban. 158
—160, gor. ban. 160—162, bč. ladja Begej šlep 166
—168, bč., ban. potiska šlep 166—168, Rž: bč. 128
—125, Jčmen: bč., srem. 63—64 kg 102.50—106,
bč., srem. pomladni 67—68 kg 122.50—127.50, bar.
spomladni 67—68 kg 130—135, Koruza: bč., srem.
gar. kval. 103—105, bč., srem. nova sušena 90—
92. — Vse ostalo neizprem. Tendence omahujoča.
Promet 76 vag.

jalih in tehnikah, pri čemer je pripomniti, da samo
nova dela. Njegova zadnja razstava v ateljeju, ki
je bila retrospektivna značaja, z deli na tej ni
več udeležena. Večino razstavljene plastike pred-
stavljajo dekorativno porabna dela, figure za vr-
tove, vodnjake, vrhove itd., reliefi in večje statue
srodnega namena. V njih se dobro kažejo osnovne
poteze Goršetove umetnosti, ki je v prvi vrsti re-
alistična. Po načinu, kako pojmuje motiv in ka-
kšnega si izbere, vidiš realista, ki življenje z ve-
drim in ostrim očesom zasleduje in mu razbira
njegove značilnosti. Vsa problematika modernega
kiparstva je šla mimo tega naravno zdravega duha
kot nekaj tujega, po odhodu iz miljeja stilizirane
Meštrovičeve forme obdobja za Goršeta samo en
problem, ki je: najti naravno plastično formo kot
tako in rekonstruirati naravno strukturo plastike
in njenega izraznega materiala. To tendenco je po-
sebnost v zadnjem času ostreje formuliral, bodisi
statuaričnih oblik »Mladost«, bodisi v takem mo-
tivu kot so »Pajdaši«, ki zaključujejo dolgo pre-
stavno vrsto. Poleg istočasno z njim razstavlja-
jočih kolegov je Gorše nekaj »objektivnik«, čigar
jasne, predmetu, naravi in osnovnim njenim za-
konom služeče poti nobena modernistična vihra ne
zmede, gotovo lastnost, ki je ni niti umetniško ni
človeško podcenjevati. V drobnih kipcih je te svoje
tendence izrazil na način, ki je radi točne ob-
čutja za motiv, formo in mero vreden vse po-
zornosti.

Gost Jan Slaviček je zastopal na raz-
stavi z 9 risbami. Slikar je sin znamenitega An-
tonina Slavička, največjega modernega češkega
krajinarja impresionizma. Listi, ki jih je vpsolal,
niso vsi na enaki višini, omembo zaslužijo zlasti
»Divja gos« in »Zubatec«, ki razodevata veliki emi-
sel za jasnost forme in za kompozicijo. Krajine se
v boljših delih kot so list »S Korčule« ali oni »Z
Gräfenberga« ne oddaljujejo od tega hotenja po
črni jasnejši zgradbi celote in samolastnosti linije
kot izrazil.

Razstava bo odprta do 25. t. m. R Ložar.

Poslednji Mohikanec

Letos so sredi julija izkopali na pokopališču v Milwaukee truplo posebnega človeka. Marsikdo se spominja knjige »Poslednji Mohikanec«. Prijatelji te knjige so zbrali denar, da so izkopali truplo starega Indianca Williama Dicka, ki je bil zdaj v skupnem grobu. Pokopali so ga v lastni grobi, mu postavili nagrobnik z napisom: »Tu počiva v Bogu William Dick, rojen leta 1837, umrl leta 1935, imenovan »Poslednji Mohikanec«.

Ko je konec prejšnjega stoletja prišel s svojo četo v Evropo polkovnik Cody, s pridivkom »Buffalo Bills«, je bil v tej četi tudi William Dick. Nihče ni slutil, kdo je bil. Po pisatelju Cooperu so bili Mohikanci ali Mohigani že zdavnaj izumrli, a leta 1890 so jih uradno našli še 31 moških in 14 ženskih članov tega rodu, ki je bil nekoč tako številčen in mogočen. Seveda so se krog leta 1890 ukvarjali že s poljedelstvom, so sadili koruzo, melone, buče, česen, tobak, krompir in bombaž, in so izdelovali lepe lesene rezbarije ter so za svoje »sklave« narejali krasne rute in ogrinjala, in gojili plemenite konje. Bivali so v državnih zemljiščih, rezervatih, in živeli jako siromašno. Po ameriški državljanski vojni je ostal le še ta kupček mohikanskih beračkov. Odtlej so pa pomrli vsi potomci Dicka in le William Dick, uradno priznani poslednji Mohikanec, je doživel leto 1935. To je bilo lahko dognati, saj je le on sam v Milwaukeeški ubožnici prejemal skromno državno podporo.

Za njegovim pogrebom je šlo več sto rdečekožcev, ki so bili od daleč prihiteli in so bili v svojih cenjenih evropskih oblačilih dokaz, kako je na zemlji vse minljivo, kako je nekdajni mogočni rod postal beraški. Ti pogrebci so bili večinoma

tvorniški delavci iz rodu Cirokezo, Seminolov, Delavarov, Vijandotov, Otavov, Siujev in Narajev, ki so spremlili »Tropuščica« — tako so rekli Dicku — na zadnji poti.

»Tropuščica«, ki je bil 98 let star, je bival večinoma v Talekvaju, največjem čirokeškem rezervatu in je 30 let prejemal državno podporo. Kar po dneve dolgo bi bil pripovedoval o svojih doživetjih, saj je bil on brez dvoma poslednji Indianec, ki je bil privezan na kol, ko so jih mučili.

Leta 1848 so Dicka, ki mu je bilo tedaj 12 let, ujeli Irokezi in ga obsodili na strašno smrt. Tedaj ga je rešil grozovit orkan. Irokezi so zbežali v svoje kočje in Dick je izrabil priliko in je pobegnil. — Rdečkožci so se med seboj večno pobijali in z belimi so imeli 42 bitk kar jih je stalo 30.000 mrtvih, a belih je padlo 14.000. K tistim rodovom, ki so prodirali vedno bolj na sever, kjer so se našli jetike in se zastrupljali z žganjem, so spadali tudi Mohigani. Nekoč so tvorili s sosednjimi Delavari zvezo petih rodov »Lenni Lenapi«.

Malopred smrtjo Williama Dicka je prišel k njemu neki jezikoslovec, ker ni bil Dick samo poslednji Mohikanec, marveč je bil tudi še edini človek, ki je govoril mohikansko narečje. Ne smemo pozabiti, da izvirajo iz tega narečja različna imena, ko, na pr. zemljepisna: Mississippi, Alleghany, Connecticut; živalska: grizli in whippoorwill (ameriški slavček) in še dosti drugih. Dicka bi bili radi spravili v Newyork, a je bil že preslab. Stari Indianec se je bil sprijaznil z novo kulturo, dasi je preživel večino svojega življenja v oni dobi, ko so se rdečkožci podili po prerijah in se borili z nič manj strahotnimi bizoni in mustangi.

Tisti, ki ščuvajo. Na levi je Pedro R. Alcázar, župan v Madridu, ki ima nagovor na bojne čete. Na desni je komunistka La Passionaria, ki prav tako poziva vojaštvo, naj brani Madrid pred četami generala Franca.

Najgloblji zlati rudnik

Pri Johannesburgu v Transvaalu so največji zlati rudniki na svetu. Velikanska zlatila se vleče 1700—2000 m globoko pod zemljo od Johannesburga do Blomfontena. Slednje mesto je znano iz burskih vojsk.

Svojevrsen je pogled na ta čudež moderne tehnike, ki na preudaren način resnično pravljico o zlatu. Majhni, majhni hribčki — ko pokrajina ponoči — ki pa niso nič drugega, kot nasuto zemljišče, nekdanj dragoceno, zdaj pa nema hribina, ker so ji odvzeli zlato.

Črnci delajo tamkaj. Žive v taborišču Compoud. Dobro jih oskrbujejo, še bolje plačujejo, z njimi ravna lepo. Ondotni »Institut of medical Research« se bavi izključno z jamskimi boleznimi, predvsem z jetiko. Tamkaj je zelo razširjena ta bolezen, ki je posledica vdihanega prahu. Komaj bi našli na svetu drugi zavod, ki bi bil temu enak. Opremljen je z najmodernejšimi pripomočki sodobne medicine, tamkaj zdravijo samo učenjaki. Imajo celo lastni zoo, da na živalih preskušajo, oziroma pridobivajo krvno sirotko.

Zastopnika zamorskih rodov — Kules in Bantus — nadzorujeta naporno delo v zlatokopu. Močni, po naravi tako zdravi ljudje, pa jih napadajo in zmagujejo strašne bolezni. Problem črncev v ondotni pokrajini je kardinalno vprašanje. Medtem, ko se v portugalskih kolonijah zamorec izogne belemu, kadar ga sreča, se tamkaj — med britskimi gospodi — čuti skoraj enakovrednega. Mar slutiti, da bodo črnci zavladovali tamkaj slejkoprej? Kolonijalski nadzorniki si s tem vprašanjem že sedaj beli glavo.

Ko si vse ogledaš, dobiš za v jamo plašč in čepico. Potem pa se z dvigalom pogreznesh v prepad. Trenutno preneha vsak čut in ko dospesh na dno, šumi v ušesih, marsikdo celo omedli. Takšnega takoj spravijo na svetlo. Prvi koraki vodijo v veliko vežo, iz te pa v tesen prostor, kjer postojiš za hip, da se morebitna slabost poleže. Nato stopiš skozi vrata, ki vodijo v rov. Tamkaj je ozračje znošno, celo vročina, kajti z velikimi črpalkami čistijo in dovajajo sveži zrak. V rovu pa se gube tračnice, na njih vagoni za zemljo, ki jih žene elektrika. Ker so električne naprave dokaj nizke, nosijo delavci jeklene čelade. Zemljo iztovarjajo ter dvigajo navzgor.

Zlato izločajo prav za prav šele zgoraj. Tamkaj »teče« dobesedno. Ta kovina, okoli katere se suče vse na svetu, je videti zelo čudna, ko teče iz peči. Zelena je. Iz ene tone zemlje dobe zlata za približno 400 Din. Vsakemu obiskovalcu pa v ravnateljstvu sobi pokažejo zlato kepo, ki je vredna približno 160.000 Din. Toliko denarja v eni sami kepi — kar na mizil!

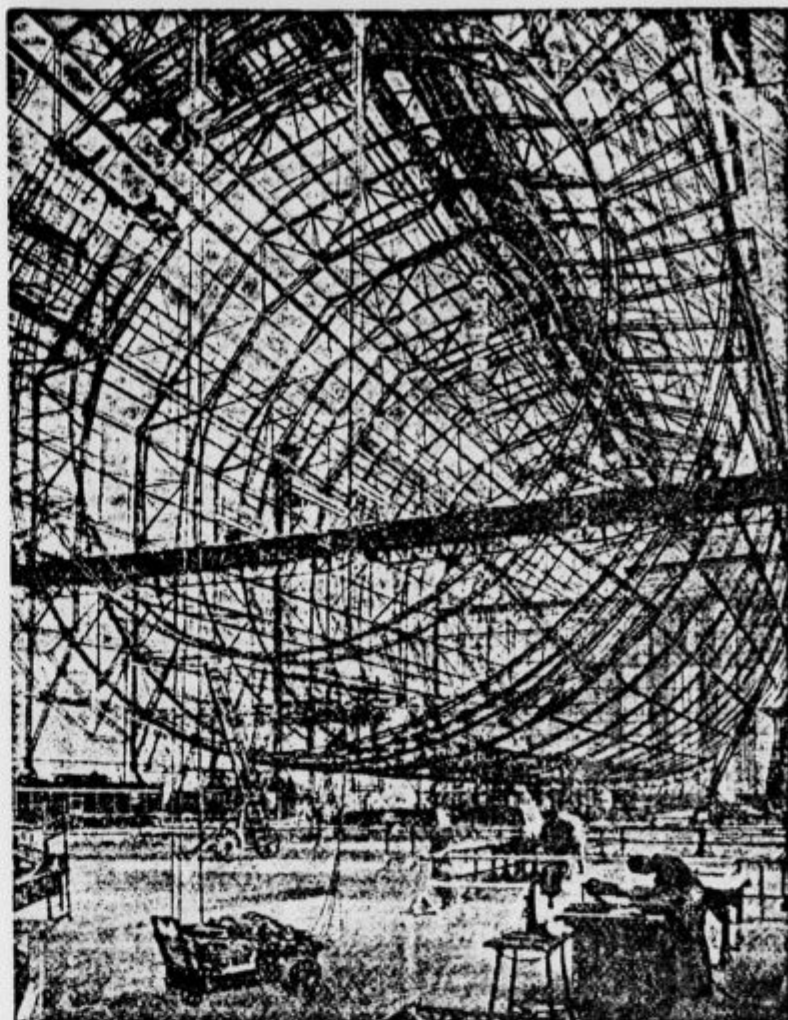
Učenec: »Gospod profesor, kakšna je razlika med časom in večnostjo?«

Profesor: »Če bi imel časa za raztolmačenje te razlike, bi trajala kar večnost, preden bi ti razumel to razliko.«

Profesor drugošolcu: »Izračunaj to-le nalogo: če ena in pol kokoši znesne v 23 urah eno in pol jajca, koliko jajec bo znesla ena in tri petine kokoši v 19 urah...?«

Po vožnji težkih poljskih pridelkov sta si oba pošteno zaslužila malico ovsa.

Novi Zeppelin nastaja. Zračno ladjo »LZ 130« gradijo v Friedrichshafenu v Nemčiji

V boju s strupenimi kačami

Ker je kačji strup bolj in bolj potreben modernemu zdravilstvu, sem (pripoveduje neki raziskovalec) v tropskih divjinah lovil strupene kače mame, kobre in druge Gram kačjega strupa stane zdaj krog 150 Din. Ker izloča vsaka strupena kača približno četrt grama, se mora lovec štirikrat približati smrti, da dobi gram kačjega strupa in 150 dinarjev.

Kače-mame so dolge po 3 in 3 in pol metra. Ko lesketajoči se bliski svigajo sem in tja, če jih zgrabiš. Lovca mora tako naglo ustreliti, kakor le moreta roka in oko zaeno naglo skupaj delovati. Zakaj, le sekunde so, ki ga ločijo od prav strašne smrti. Glava kače je tedaj v isti višini ko prsi lovca. Divje žrelo mu zija nasproti in en sam dotikljaj strahotnih zob je že dovolj, da se tudi najbolj orjaški človek že čez nekaj minut spremeni v mrtvo truplo.

Nekega večera sem taval blizu svojega taborišča okoli. Kar tako iz navade sem imel puško pri sebi. Iznemada je nekaj završalo v travi. Takoj sem vedel: kače so! Če čez nekaj sekund sem stal na za meter visoki zgradbi mravelj-termitov in sem z grozo zapazil dve velikanski kači mamba, ki sta lezli vprav proti meni. Se trenutke — nato ju je pokrila trava. Slišal sem pa, kako sta se mi bližali. Zdalci se je na desni strani prikazala tretja zverina, tako da nisem mogel nikamor uiti.

Zaman bi bilo streljati, saj nisem vedel, kam. Ni večje groze na svetu, kot je tista, ko veš za sovražnika, a ga ne vidiš. — Prav blizu mene so mrgolele vse tri kače. Mahoma so se prav pri mojih nogah dvignile vse tri iz trave. Če bi bil le trenil, bi me bile napadle. In sem stal — nepremično — sekunde — to so bile zame ure — in kače so izginile prav pod termitsko zgradbo v luknjo.

Se nedavno me je spremljal neki zamorec, možakar, ki je bil že večkrat prav hladnokrvno tik kače smrti. Dobila sva prav veliko mambo, ki je vprav hotela požreti podgano. Ko je že lezla dalje, je bil zamorec toliko nepreviden, da je vrgel palico za njo, preden sem ustrelil. Kača se je obrnila ko blisk in šinila kvišku ko bič. — Zamorec je začel kričati in teči. Tudi jaz bi bil najrajši stekel, vendar sem ustrelil a sem zadel kačo vprav v zobovje, tako da je nisem mogel uporabiti. Vendar — življenje sem si le rešil.

»SLOVENE« pred 60 leti:

V soboto 14. oktobra 1876.

Izvirni dopisi.

Iz Besje dežele, 11. okt. Stavil bi, da iz te dežele dozdaj še niste nobenega dopisa dobili. Naše gosi nam dajo preostro peresa, preostro ne sicer za bralce, pač pa za vašo sedanjo tiskovno svobodo. Čemu bi tedaj pisali? Ako pomočimo peru v črnilo nevolje, zapade list državnemu pravništvu, ktero bo potrebovalo kmalo veliko in obširno poslopje za shrambo konfisciranih listov in pravo opretnico za sožiganje obsojenih slovenskih časnikov, če jih ne pošilja v »Kaisermühlenc« na Dunaj, za kar pa bo zopet treba posebnih vlakov na železnici.

Uboji slovenski časniki! Jaz ne vem, kdo je bolj obžalovanja vreden, kdo pri tem več trpi, pisatelj ali bralec. Pisatelj, ki suče pero edino iz ljubezni do naroda svojega, mora mirno gledati, kako list odnese policaj, kako objektivno ravnanje zaduši njegov članek in mu prereže njegove dobrotvoljne namene. Loti se ga nekak obup, posebno če zaradi tega, ker ga tare golova zavest, da občinstva le majhna množica razume njegov položaj. On podaja občinstvu krepko hrano, a kaj pomaga, ker jo, predno pride mu v roke, prestrizhe neka oblast, kteri ne more nič! Bralcev velika večina potem misli: kdo vé, kako strupeno jed nam je skuhal? ali: čemu bom plačeval list, če je tako suh ali ga vsaki drugi pot ne dobim? In res! naročniku ni po vsem zameriti, če tako misli. Naročil si je list iz tega namena, da bi ga redno dobival in v njem članke, ki kaj veljajo, ki ga vodijo na političnem potu, podučljive in rezne, ne pa navadnega žaganja ali pogovorov o vremenu ter dolgočasnih premišljevanj. Mi boste zamerili, če rečem, da članki, kakoršne v političnih listih slovenskih sedanja cenzura spod rok spušča, niso boljši od zgoraj omenjenih reči? Mi boste zamerili, če naravnost rečem, da marsikak članek zdaj ni vreden niti tiska niti papirja, kteri je počenjen z njim?

Huda se nam res godi obojim, če ne bomo imeli železne volje in se ne bomo znali zatajevati, trpeli bomo veliko škodo. Zato naj oblečejo pisatelji naši za zdaj ovčje kože, bralci naj pa bodo zadovoljni z ovenim kruhom ali celo z žganjem. Saj to ne more dolgo trpeti, kažejo se že znamenja lepših dni in boljših časov tudi za Besje deželo.

V vzhodnopruskem mestu Insterburg se je nenadoma sesula večnadstropna hiša. Ko so razkopavali ruševine in rešili dva ranjenca, pa je izbruhnil požar. Hiša se je sesula radi eksplozije posod z ogljikovim kisikom.

Mednarodni mirovni kongres

Dne 3. sept. je prišel in 6. sept. zaključil svoje seje Mednar. mirovni kongres v Bruslju. Udeležilo se ga je več tisoč zastopnikov iz 40 držav. Največja skupina, do 400 odposlancev, je prišla iz USA. Avstralske odposlance je vodil prosvetni minister. 300 Čehoslovakov je zastopalo 100 društev z Rdečim križem na čelu. Dosti odposlancev je prišlo iz Kitaja. Sovjetske delegate je pripeljal Svernik, angleške lord Robert Cecil in francoske Herriot. Po slavnostni otvoritvi je nadaljeval kongres svoje delovanje v sejah 12 posebnih odborov: cerkvenem, združenem, delavskih organizacij, trg-industrijsko-finančnem, deležencev svetovne vojne, književno-znanstveno-umetniškem, parlamentarnem, letalskem, kmetijskem, učiteljskem, sportnem in gospodinskem. Vsi ti odbori so oglasili svoje sklepe v zaključnem občnem zboru dne 5. sept. dne 6. sept. so imeli svojo prireditev mednarodni udeleženci svetovne vojne, ki so korakali po Bruslju z napisi in vzkliki proti vojni ter za trajni mednarodni mir.

Ljubezen do glasbe. »Se piskaj, da se bodo lasje posušili«

Tinček in Tonček v Atlantidi

184.

Gorila se pridruži.

Ko je Tinček zlezel na suho, se je zdajci na vso moč začudil: po lestvi, ki je bila pritrjena k skrivnemu okencu v steni, se je spuščala navzdol gorila. Na noben način ni hotela dečkov pustiti samih, pa jima je sledila prav do semkaj.

Tinčku, ki ga je ta nova pustolovščina že začela malo skrbeti, se je velik kamen zavalil od srca.

»Zdaj se nama ni treba nič hudega bati!« je zadovoljno rekel Tončku ter svečano zaklical: »Vsi možje na krov! Odplujemo.«

Hip nato se je splav že premaknil — in naša dva junaka sta odplula novim pustolovščinam nasproti.

Galopne in kasaške dirke

priredi Kolo jahačev v zvezi z Jezdnim odsekom Ljubljanskega Sokola dne 18. oktobra na vojaškem vežballišču, ružine pri Ljubljani, — Začetek ob 14. uri.

UMRL NAM JE NAŠ DRAGI TOVARIS

PROF. DR. IVAN ARNEJC

OHRANILI GA BOMO V TRAJNEM IN NAJLEPŠEM SPOMINU

PROFESORSKI ZBOR
DRŽAVNE KLASIČNE GIMNAZIJE V LJUBLJANI

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu — Pri oglasih reklamnega snatja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlinna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodob

Samostojno šiviljo

Slovenko išče kot kompanjono zagrejska dobro ideja, prvorazredno uvedena tovarna perila z električnim pogonom, z dvajsetimi najmodernejšimi stroji. Potrebno ca. 50.000 dinarjev. Informacije: Poslovalnica Pavlečkovič, Zagreb, Ilca 144. Znamko priložiti. (b)

Mizarja-družabnika

za povečanje obrta iščem Kolizejska 8. Josp Zorman, mizar. (b)

Službe iščejo

Knjigovodja

poslovođa - Mahovec - zmožen slovenščine in nemščine, z obrtno pravico, išče primerno službo. - Naslov pri Aloma Company, d. s. o. z. v Ljubljani. (a)

Dobra kuharica

samostojna, varčna in snažna, z dobrimi spričevaji, srednje starosti. Išče mesto k manjši družini. Ponudbe upravi Slovenca, Celje pod šifro: »Varčna« št. 15424. (a)

Obrt

Čč.

duhovnikom

se priporoča za izdelavo talarjev, salonskih oblek in drugih oblačil

CERAR SREČKO

krojač

Kolodvorska ulica št. 6.

Prodamo

Več šivalnih strojev

za čevljarje in sedlarje, dobro ohranjenih in generalno popravljenih, prodam. Prodajam tudi dobro ohranjena kopita za moške, damske in otroške čevlje v vseh oblikah. - Ant. Stefe, Kranj. (l)

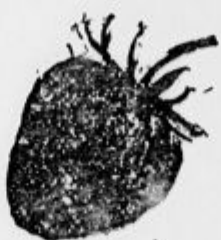
Nogavice, rokavice

in plenice Vam nudi v veliki izbiri najugodnejše in najceneje tvrdka Kari Prelog, Ljubljana. Zidovska ulica in Stari trg. (l)

Hindenburg

jagoda

največja na svetu

100 rastlin Din 30.—

Zajamčeno najplemenitejša sadja, cepiči, rože itd.

Navodila za sajenje, opis vrst in glavni poučni katalog pošljemo brezplačno.

Akad. dipl. višji vrtnar

Hiršl Vladislav

i drugovi

Velika trto- in sadjereja

SUBOTICA

Poštanski pret. 26. Telefon 66

Za šolarje

vseh vrst obleke, pumparce, perilo itd. v največji izbiri dobite poceni pri Preskerju Sv. Petra cesta 14. (l)

Šivalni stroj

pogrešljiv, nemški fabrikat, s okroglim čolnicom, kateri tudi šitika, se po nizki ceni prodaja. Nova trgovina, Tyrseva cesta 36. (l)

Moji zobje so raki, kot da mi je 20 let

Samo oni, ki so že od rane mladosti vedno uporabljali PASTO ZA ZOB GIBBS, morejo to potrditi.

Specijalno milo, ki ga vsebuje PASTA ZA ZOB GIBBS:

..... razkaja mastne ostanke, ki se nabirajo na zobeh,
..... nevtralizira kislino v ustih in preprečuje na ta način kvarjenje zob,
..... ohrani zobe zdrave in popolnoma bele, ne da bi najmanj kvaril sklenine.

Zato torej se najboljši specialisti zobne higijene ne branijo priporočati

Stanovanja

Dvosobno stanovanje

se odda z novembrom. - Novosel, Aljaževa 24-1. (b)

SOBE

Opremljena sobica

s posebnim vodom se takoj odda solidni osebi. - Rimska cesta 3. (s)

Dijaki

Dijak

se sprejme z vso oskrbo v bližini nove gimnazije. - Dravska 18-1. (D)

ZAPUSTIL NAS JE LJUBLJENI SOPROG, DOBRI OČE, BRAT IN STRIC, GOSPOD

DR. IVAN ARNEJC

PROFESOR KLASIČNE GIMNAZIJE V LJUBLJANI

DANES, DNE 16. OKTOBRA 1936, OB ENI ZJUTRAJ, PREVIDEN S TOLAZILI SVETE VERE, V 61. LETU STAROSTI.

POGREB NEPOZABNEGA POKOJNIKA SE BO VRŠIL V NEDELJO, 18. OKTOBRA 1936, OB TREH POPOLDNE IZ HIŠE ŽALOSTI, RIMSKA CESTA 20, NA POKOPALIŠČE NA VIČU.

LJUBLJANA, DNE 16. OKTOBRA 1936.

GLOBOKO ZALUJOČA SOPROGA IRMA ROJ. PRETTENHOFER, MIRKO, SIN, VERA IN JUTA, HČERI — IN OSTALO SORODSTVO.

TUDI VAŠ NOVI PLAŠČ OD PAULINA

kjer kupite vse: blago, krzno, podlogo in najboljše krojaško delo iz prve roke, zato najceneje. Konfekcija PAULIN - Ljubljana - Kongresni trg št. 5

Alija Rahmanova:

82

Tovarna novega človeka

Roman.

Mislil sem, da je treba najprej iztrgati iz človeških sre božjo misel in s tem napraviti prostor novim oblikam. Kje je tu napaka?

Sedaj mu je prišlo na misel neko mesto pri filozofu Herzenu, mesto ki je v njem že prej budilo lahno čustvo nezadovoljstva in negotovosti: »Zavrgli smo vsako pozitivno religijo, obdržali pa vse verske navade; po izgubi nebeškega raja verujemo sedaj v raj na zemlji in s tem se še ponašamo!« Kaj je hotel s tem povedati oče ruske revolucije?

Tovariš Vladimirov je vzel v roke zvezek Hercena, ki je ravno ležal pred njim, ker se je hotel pripraviti na svoje prihodnje protiversko predavanje; kakor bi hotel zabrisati neprijetni vtis, ki ga je izpreletel ob spominu na te temne besede, je odprl knjigo tam, kjer je bilo njegovo priljubljeno mesto:

»A naj pride kar hoče, dovolj je, da bo v tem požaru blaznosti, sovražstva, maščevalnega povračanja in preprirov propadel svet, ki tlači novega človeka, ki ga ovira v življenju, ki nasprotuje uresničenju bodočnosti. Ali ni to dovolj? Zato pa naj živi kaos in uničenje! Vive la mort! Prostoru bodočnosti! Mi pa hočemo biti krvniki preteklosti!«

Srečen smehljal je spreletel njegov obraz, ko je bral te vrstice. Pri branju ton omamljajočih besed ga je vedno prevzelo čustvo ponosa; tedaj je vselej vedel, da ni le zmagovalac, temveč tudi rušilec in stvarnik...

Tovariš Vladimirov je bral dalje — toda nenadoma se je zmračil njegov obraz; strah, skoraj obup je govoril iz njegovih potez. Kako je le mogel prezreti to me-

sto? Kako je bilo mogoče, da je to mesto moglo ostati pod sovjetskim režimom? Prej, pod carjem, je bila ta knjiga, »najbolj revolucionarna med vsemi«, prepovedana — sedaj pa, po revoluciji, bi jo morali v Rusiji ne samo prepovedati, ampak sežgati zaradi tega edinega mesta:

»Tedad bo prišla pomlad in novo življenje bo šele telo na njihovih grobovih. Začet se bo nov obtok dogodkov, tretje poglavje svetovne zgodovine. Njen osnovni ton moremo že zdaj z lahkoto uganiti. Najjasneje zvenijo socialne ideje — socializem se bo izživel v vseh svojih fazah do skrajnih konsekvenc, do absurda. Tedaj se bo titanskim prsim revolucionarne manjšine vnovič iztrgal krik zanikanja in vnovič se bo vnel boj na življenje in smrt, v katerem bo socializem zavzel mesto današnjega konservatizma, ki ga bo premagala bodoča, nam neznan revolucija!«

Kaplje potu so stopile tovarišu Vladimirovu na čelo. Tako torej trdi sam oče ruske revolucije, da bo revolucija šla do absurda in da jo bo premagala nova revolucija! Socializem je v Rusiji zmagal — prvi del Hercenove prerokbe se je tedaj izpolnil! Lahko se torej zgodi, da se bo izpolnil tudi drugi del! To se pravi z drugimi besedami, da so dnevi ruske revolucije šli in da ne bodo trajali večno! Socializem bodo privedli do absurda! Kaj pa je absurdno? Če hočemo povedati resnico: da, naše rusko življenje, kakršno je danes, je absurdno, od začetka do konca absurdno! Kam plovemo? Kam vodimo?

31.

Cesar se je Tanja bala, je prišlo. Njen mož je nemirno stopal po sobi sem in tja, okrog ust mu je igral čuden izraz in oči so mu žarele pod težkimi vekami kot oglje. Tanja je pristopila in mu položila roko na rame. Osorno jo je odrinil, jo postrani pogledal in zamrmral:

»Nobenih nepotrebnih nežnosti, prosim!«

Tanja ni odgovorila. Stopila je k mizi, da bi jo pogrnila za večerni čaj. Vedela je, da bo že sam pričel zopet govoriti, da bo vrgel človeku v obraz ploho obdolžitve, in potem se bo končalo tako kot zmerom...

»Komunist sem in komunist ostanem!« je nenadoma zakričal tovariš Vladimirov in udaril s pestjo po mizi. »Naša ideja je boljša od krščanske, kajti mi hočemo osrečiti človeštvo tu na zemlji, dočim jih Kristus tolaži z onostranstvom, o katerem nihče nič ne ve. Naša ideja je velika, toda...

Zastokal je, se naslonil s komolci na mizo in z rokami zakril obraz.

»Toda kaj, ko pa so ljudje tako nizki, tako podli! Sami lopovi, tatovi in podleži krog in krog! In s takimi ljudmi hočemo uresničiti naš ideal! Tovariš Petrov je poneveril uradni denar, tovariš Beguncov sprejema podkupnino, tovariš Vasiljev se ves dan vlačil z ženskami, tovariš Ivanov pije kot krava, tovariš Bajanov je postal buržu, uredil si je stanovanje kot kakšen tajni svetnik. Kamorkoli pogledaš, povsod je tako... In kakšni ljudje so to bili prej! Trdni, močni, grčavi možaki, na katere si se mogel zanesti! Skupaj smo se borili proti carizmu, skupaj proti belim, dokler nismo zmagali. Takrat pa se je začelo: pomeščanili so se drug za drugim. Ali smo torej zato morali poklati toliko ljudi? Prej buržu in zdaj buržu! Kako da je to tako prišlo? Zakaj je človek podlež, svinja!«

Tovariš Vladimirov je vstal počasi in težko. Nato je stopil pred Tanjo, povesil spodnjo ustnico in nepremično zrl vanjo. Cisto drobno se je čutila pod težo njegovega pogleda, kakor ptič pred kačo; zona je spreletela njeno telo in polna strahu je čakala trenutka, ko jo bo zgrabil in trpinčil njeno telo. In ta trenutek je prišel...

Celoletna naročnina na:
Zbirko domačih pisateljev, 3 vezane knjige Din 152.— ali mesečno Din 11.—
Kosmos.
Zbirko domačih pisateljev, 3 vezane knjige Din 156.— ali mesečno Din 13.—
Kosmos.
Jugoslovanska knjižarna